

Kirjallinen lausunto

Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota:

2: Edistetään suomalaisen työelämän monimuotoisuutta ja syrjimättömyyttä

Työpaikkojen organisaatioina ja jokaisen työntekijän henkilökohtaisesti on sitouduttava toimiin rasismien kitkemiseksi. Työyhteisöissä on luotava ennaltaehkäiseviä keinoja rasismien torjumiseksi sekä selvitettävä mahdolliset ongelmat tehokkaasti. Valtion tulee työnantajana entistä vahvemmin profiloitua ja näyttää esimerkkiä inklusiivisessa ja syrjimättömässä rekrytoinnissa ja henkilöstöpolitiikassa. Työpaikkojen toimenpiteitä asian lisäämiseksi ovat mm.:

1. Monimuotoisuuden edistäminen rekrytoinnissa, urakehityksessä ja palkkauksessa; ml. anonyymien rekrytoinnin käyttö ja julkisen sektorin työpaikoilla kielitaitovaatimusten väljentäminen; ks. Väestöliiton opas [Kielitietoisesta rekrytoinnista](#)
2. Syrjinnän nollatoleranssi työyhteisöissä; henkilöstön kuuleminen ja korjaavat käytännöt; tarjotaan selkeät kanavat, joilla työntekijät voivat raportoida rasismien ja muun syrjinnän ilmenemisestä, jotka käsitellään oikeudenmukaisesti..
3. Eri äidinkieltä puhuvien tai maahan muuttaneiden työntekijöiden suomen kielen taidon kehittäminen; kielikoulutusohjelmat voivat auttaa maahan muuttaneita kielitaidon parantamisessa ja työyhteisöön integroitumisessa.
4. Mentorointiohjelmat ja kulttuurisen ymmärryksen kehittäminen: Ks. myös Väestöliiton [Womento-mentorointi](#) sekä muu tietoisuuden lisääminen koulutusten ja verkostojen kautta.
5. Inklusiivinen johtaminen ja johdon esimerkki: Johtotehtävissä toimivien sitoutuminen monimuotoisuuteen sekä esimerkinä toimiminen rasismien torjunnassa.

3: Vahvistetaan viranomaisten yhdenvertaisuusosaamista eri tasoilla

Yhdenvertaisuusosaaminen tulisi saattaa välttämättömäksi edellytykseksi kaikissa viranomaisten palvelurakenteissa ja kehittää tätä osaamista jatkuvasti. ja arvioida sen edistymistä. Toimintaohjelma mainitsee kasvatustieteen ammattilaiset yhdeksi avainryhmäksi rasismien torjunnassa. Painotamme, että kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus lisää tutkimusten mukaan sukupuolten välistä tasa-arvoa, tukee tunnetaitojen kehittymistä ja vähentää väkivaltaa. Laadukas kokonaisvaltainen seksuaalikasvatus on turvattu kaikille lapsille ja nuorille.

7: Puututaan vihapuheeseen systemaattisella toiminnalla ja yhteistyöllä

Yhteiskuntamme sisäisen turvallisuuden vahvistaminen kehittämällä toimivia, nopean puutumisen menetelmiä vihapuheeseen on tärkeää. Samalla se rohkaisee hyviä väestösuhteita ja edistää vähemmistöjen osallisuutta. Teema on yletettävä varhaiskasvatukseen, oppilaitoksiin ja harrastotoimintaan koulutuksen ja medialukutaitokasvatuksen kautta.

Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?

Toimenpiteistä esim. THL:n PALOMA-verkosto, sen materiaali sekä THL:n verkkokoulutus antirasismista ammattilaisille. Rekrytointisyrjinnän vastaiset suositukset ja oppaat.

Liikuntaa edistävien järjestöjen yhdenvertaisuusavustuksen hakukriteeriksi rasismien vastaisen toiminnan edistäminen. Työelämän monimuotoisuusohjelma on ollut hyödyllinen. <https://tem.fi/tyoelaman-monimuotoisuusohjelma>

Muuta yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?

Yhdenvertaisen yhteiskunnan rakentamisessa ihmisten osallisuus ja kansalaisjärjestöt, kuten sosiaali- ja terveysjärjestöt, ovat keskeisessä roolissa. Osallisuutta päätöksentekoon tulee vahvistaa ja ottaa mukaan eri väestöryhmät. Järjestöt, jotka edistävät yhdenvertaisuutta ja tekevät rasismien vastaista työtä, tarvitsevat lisää rahallista tukea ja resursseja. Järjestöjen osaamista voidaan hyödyntää kohtien 2 ja 3 toteutuksessa kuten tukena koulutuksissa ja aineistojen tuottamisessa.

Yhdenvertaisen, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi on välttämätöntä tunnustaa sitä aktiivisesti heikentävät rakenteet. Tällainen on esimerkiksi seksuaalioikeuksia, naisten oikeuksia ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen oikeuksia vastustava organisoitunut ja hyvin rahoitettu liike (nk. anti-gender -liike). Suomessa sen tavoitteena on erityisesti ollut transihmisten oikeuksien heikentäminen ja aborttioikeuden vastustaminen. On varmistettava, että liike ei saa yhteiskunnallista painoarvoa ja valtaa ja sitä on vastustettava painokkaasti sekä kotimaassa että kansainvälisissä konteksteissa.

Lisäksi on varmistettava, että hallituksen asettamassa uudessa työryhmässä tulee kuulluksi myös eri taustaisten henkilöiden, heitä edustavien järjestöjen sekä asiantuntijoiden ääni.

Lisätiedot:

Elina Korhonen, elina.korhonen@vaestoliitto.fi, puh. 050 5148827